

Rom 3, 21

21: Men nå er Guds rettferdighet, som loven og profetene vitner om, blitt åpenbaret uten loven,

Her begynner kapitlets tredje del. Alt det Paulus har talt tidligere i brevet, har bare vært en forberedelse til dette, som er selve hovedbudskapet hans om hele Kristi evangelium: "Guds rettferdighet ved troen på Jesus Kristus". Alt i kap. 1: 16-17 har Paulus sagt at Kristi evangelium "er en Guds kraft til frelse ... for i det åpenbares Guds rettferdighet".

Denne Guds rettferdighet er det eneste middel til at syndere kan bli frelst.

Men det er ikke noe menneske som kan bli frelst, uten at de med en hungrende sjel strekker seg etter, og blir ikledt Guds rettferdighet. Derfor har apostelen i den foregående tekst gjort alt for å blottstille og tilintetgjøre alle andre trøstegrupper, for at menneskene skal drives til å søke sin frelse bare i denne Guds rettferdighet. Først har han vist at "Guds vrede blir åpenbart fra himmelen over all ugudelighet og urettferdighet" (kap. 1: 18). Videre har han lært at alle mennesker uten unntak "er under synd", og at "derfor blir intet kjød rettferdiggjort for Gud ved lovgjerninger". Når han så grundig har slått fast dette, da er tiden inne til å begynne forkynnelsen om den rettferdigheten som gjelder for Gud. Paulus sier:

Men nå, dvs. i evangeliets nådefulle tid (konf. Gal 4: 1-4). Det er også et uttrykk for at nå er det noe nytt, - som motsetning til den tilstand han tidligere har skildret, hvor både jødene og hedningene i hjelpeløs fordømmelse ligger under synden og loven. Nå er det motsetningen til dette han vil forkynne dem: den nådens tid og frelsens dag som opprant med rettferdighetens sol, da han var kommet som skulle "utrope frihet for de fangne og frigjørelse for de bundne". Vi ser at det er på samme måte Johannes forkynner disse motsetningene: "Loven ble gitt ved Moses, nåden og sannheten kom ved Jesus Kristus". I Skriften kan vi finne flere lovprisninger til denne nådefulle evangeliets tid. F. eks. i Jes 40: 1-2, 43: 18-19, 61: 2, Rom 13: 11-12, 2Kor 6: 2.

Guds rettferdighet. Her har vi nå denne frelsens klippe. Bare på den kan våre sjeler reddes - eller gå evig forlapt. Men den er samtidig "forargelsesklippen", som alle vantroens stormer og bølger alltid har kastet seg mot. Den Guds rettferdighet det her tales om, er på én gang både det største Guds nådes under som noen gang er blitt åpenbart oss fra himmelen - og samtidig den hemmelighet som alle våre egne tanker har størst problemer med å fatte. For om jeg enn kan både lære og holde fast på alt annet, så kan jeg aldri riktig tro og beholde det jeg lærer om denne Guds rettferdighet. Den er av så ren himmelsk opprinnelse, og strider mot hele vår natur. I særdeleshet mot vår dype og vidtrekkende innbilning om vår egen dugelighet og makt.

Av den grunn er det ikke bare de helt vantro som med all makt kjemper mot forkynnelsen om denne Guds rettferdighet. Men også mange andre, som er opplyste og velmenende mennesker, har mer

eller mindre uklare eller falske oppfatninger av dette emnet. Og dette kommer ikke av at Skriftens ord om denne Guds rettferdighet på noen måte er tåkete eller tvetydig. Vi skal snart se på hvor konkret og tydelig Skriften taler om akkurat dette. Men det kommer av, slik vi just har nevnt, at selve saken strider så totalt mot hele vår natur, våre tanker og meninger. Og det er alltid svært vanskelig å frigjøre seg fra noe som ligger i selve vår natur.

Nå ligger det til all menneskenatur etter syndefallet at det alltid vil opphøye seg selv. I sitt forhold til Gud ser det alltid på seg selv, og går ikke i forventning av noen stor nåde fra Gud. I tillegg er vi, riktignok ofte ubevisst, svært opptatt med å vurdere ut fra egne meninger, og holde fast på dem. Og disse stemmer selvsagt overens med vår natur. Dermed blir vi gjennom alt dette satt ute av stand til å kunne se og gripe en forkynnelse som strider mot disse våre egne forestillinger. Slik gikk det f. eks. Jesu egne disipler da Herren forkynte dem at han skulle lide og dø. Jødene hadde denne bestemte mening at deres Messias slett ikke skulle overvinnes av fiendene og dø, men tvertimot få en jevnt stigende anseelse, og til slutt overvinne alle sine fiender. Dette satt selv Jesu disipler fast i. Evangelisten uttaler: "de forstod ikke noe av dette, og dette ord var skjult for dem, og de skjønnte ikke det han sa" (Luk 18: 34). Herren hadde ikke brukt noen fremmed eller tvetydig talemåte, bare helt vanlige og konkrete ord fra den måten de vanligvis talte på, og ellers alltid forstod -. "Spottes", "korsfestes", "drepes" var f. eks. ingen ukjente ord. Til vanlig visste disiplene godt hva disse ordene betød. Men nå kunne de ikke forstå dem. Og grunnen var altså bare deres egen innstilling, som sa at noe slikt ikke skulle skje med deres Messias.

Bibelens budskap om den Guds rettferdighet som her omtales, vil møte det samme problemet. Til alle tider står de der, menneskene med den innstilling at vi kan ikke bli rettferdige overfor Gud gjennom det som en annen, helt utenfor oss, har gjort. De må på en eller annen måte selv, i egen person bli rettferdig. De anser det utenkelig at Gud selv i deres sted skulle oppfylle den loven han hadde gitt oss -. Mennesker med den holdningen vil ikke kunne forstå evangeliets budskap, selv om de i andre sammenheng oppfatter det samme ordvalget tydelig nok.

Det er Guds rettferdighet alene som er kilden til all sann kristendom, alt liv og kraft, all fred, kjærlighet og helliggjørende nåde i hjertet.

Da er det jo en tragedie at selv mennesker som bekjenner seg som kristne, i altfor liten grad er opptatt med Guds rettferdighet, når den altså er det helt avgjørende i en kristens liv. Denne tragedien har selvsagt igjen sin bakgrunn i den generelle holdningen i vår natur, som motsetter seg alt som ikke samstemmer med den. Men i tillegg er det selvsagt også sjelefienden som setter inn. Han vet meget vel at dette er selve "løsenet", som rykker sjeler fra hans rike, og beholder dem hos Gud. Derfor må vi nøye merke oss dette aller herligste budskapet. Det er dette som blir alle de troendes liv og styrke her på jorden, og som de salige skal lovprise i all evighet i himmelen.

Hva er det så apostelen mener her med den Guds rettferdighet som er blitt åpenbart uten loven? Han tilføyer selv straks en kort forklaring: "det er Guds rettferdighet ved tro på Jesus Kristus" (v. 22), og "ved forløsningen i Kristus Jesus" (v. 24). Men spesielt i det femte kapitlet har han den tydeligste forklaringen. Der sier han: "Likesom én manns overtredelse ble til fordømmelse for alle mennesker, slik ble også én manns rettferdige gjerning til livsens rettferdiggjørelse for alle mennesker. For likesom de mange kom til å stå som syndere ved det ene menneskes ulydighet, så skal også de mange stå som rettferdige ved den enes lydighet" (v. 18-19). Han sier det er den enes lydighet og rettferdighet som gjør oss rettferdige for Gud. Og den ene, med den lydighet og rettferdighet som gjør oss rettferdige for Gud, det var Gud selv, åpenbart i kjød som oss - Gud var Kristus -. Og derfor er det i dypeste forstand "Guds rettferdighet" vi får "ved tro på Jesus Kristus".

Bare det forhold at det er Gud selv som har frembragt den for oss, kunne gi grunnlag for å kalle den for Guds rettferdighet. Men både av det vi allerede har nevnt, og i det vi snart skal tale nærmere om, hvor det framgår ennå tydeligere, skal vi se at det dypest sett virkelig er Guds rettferdighet. Det er Gud i Kristus som er "rettferdig for urettferdige".*

[* Grunntekstens ord for "rettferdighet" kan bety to ting, og begge betyr overensstemmelse med loven. Men forskjellen er at i den ene betydningen står rettferdighet for lovens håndhevelse i å dømme, straffe eller belønne. Mens den andre betydningen av rettferdighet er overholdelsen/oppfyllelsen av loven ved å lyde og oppfylle dens bud. Og det er denne sistnevnte betydningen ordet har på dette stedet. Den som ikke holder forskjellen i disse betydningene klart for seg, vil stadig komme i mørke. Uttrykket "Guds rettferdighet" har også forskjellige betydninger i Skriften. Mange steder står det for den Guds egenskap, at han er hellig og skilt fra alt syndig. Andre steder betyr det hans hellige rettferdighet som han utøver i straff og dom over syndere, for å håndheve sin lov. Men hver gang det ikke bare går på en personlig egenskap hos Gud, men anvendes i forbindelse med menneskers frelse, betyr det, som i vår tekst, den fullkomne oppfyllelsen av loven, som Gud i sin evige barmhjertighet har tilveiebragt til synderes frelse. Den Guds rettferdighet som blir vår ved troen (v. 22), må betegne noe som blir den troendes eiendom. Det kan ikke gå på rettferdighet som en Guds egenskap, for en Guds egenskap kan ikke bli vår -. Det må betegne et Guds verk som er utført av hans Sønn for vår regning. Dette som en ytterligere forklaring av hva ordet står for, i tillegg til hva vi finner av apostelens egne klare uttalelser.]

Alt sammen er forkynt så klart og uttrykkelig i Guds ord. Og apostelen bruker i vår tekst formuleringen: "som loven og profetene vitner om", altså helt fra verdens begynnelse. Så har også alle de evangeliske kirker, Gud være lovet, dette punktet med i sin bekjennelse. Likevel har omtalte tilbøyelighet i vår natur gjort at mange forskjellige bibeltolkere ikke har kunnet fatte disse tydelige ordene i denne teksten. Én har ment at Guds rettferdighet her skulle oppfattes som den egenskap hos Gud, at hans dommer er rettferdige. En annen mener Guds rettferdighet her betegner Guds mildhet. En tredje at det skulle bety Guds måte å rettferdiggjøre oss på - og dermed ikke rettferdighet, men rettferdiggjørelsesmåte. En fjerde mener det betegner en rettferdighet som Gud virker i menneskene, en fullkommen overensstemmelse med loven, som vi skulle kunne oppnå, og som Kristus og Ånden skulle virke ved at de bor i våre hjerter. Det finnes flere liknende fortolkninger som vi her bare forbigår.

Men sistnevnte fortolkning vil vi gå nærmere inn på. Mange lærde og velmenende mennesker innen kirkene forfekter denne oppfatning. Og den er såre skinnfager når den utlegges grundig. Det er denne oppfatningen som Luther kaller "de skolastiske teologers", nemlig at Kristi rettferdighet, som skal være vår løsen innfor Gud, skulle være en rettferdighet som er virket i oss av Kristus og Ånden. Eller, som han uttrykker det: "Kristi rettferdighet inngytt i oss, og avspeilet i vårt vesen". Mange ser ikke noen stor fare i denne oppfatningen. Og grunnen til det er at det ikke kan nektes for at det i virkeligheten også finnes en slik rettferdighet. Men det som gjør denne oppfatningen så farlig, er at den rettferdigheten som er virket i oss, forveksles med den rettferdigheten som gjelder for Gud. Med den oppfatningen kan du nemlig komme til å havne i den største fortvilelse, hvis du kommer til den konklusjonen at det ikke finnes noe som helst av dette Åndens verk i ditt hjerte. Og hvis denne oppdagelsen skjer i den stund da du skal gå over terskelen til evigheten, kan fortvilelsen bli særdeles ille.

Legg derfor nøye merke til følgende: Det er et udiskutabelt faktum at det gjennom Kristus og Ånden virkes en rettferdighet i oss som overgår de skriftlærdes og fariseernes. Dvs. en hjertets fromhet, en ånd som frykter Herren, og en glad og villig ånd, virket ved troen, til å følge Guds bud. Ikke bare i utvortes gjerninger, som fariseerne, men i hele vårt liv. Men dette er slett ikke en rettferdighet som består innfor Guds hellige øyne og dom. For den vil alltid være blandet med karets brister, og utgjør ikke en fullkommenhet overfor Guds lov. Derfor må vi også ha en annen rettferdighet, en fullstendig fullkommen rettferdighet, om vi skal bestå innfor Gud. Altså den som Paulus omtaler med disse ordene: "den enes lydighet", "én manns rettferdige gjerning". Den rettferdigheten som er virket i oss, hører til helliggjørelsen. Og det er altså ikke den Paulus omtaler her når han sier at vi blir rettferdiggjort "ved forløsningen i Kristus Jesus", og når han sier "ved den enes lydighet", gjennom "én manns rettferdige gjerning".

Det er et avgjørende tegn på at det er en falsk tolking av "Guds rettferdighet", hvis den tilskrives noe som helst annet enn Sønnens lydighet, - om den utlegges som noe som skulle finnes hos oss, eller kreves av oss. Gud taler jo i Skriften om vår frelse, som frembragt ved en annens lidelse og verk, og som noe som skjenkes og "tilregnes" oss. Dette er den rettferdighet Ånden skulle overbevise verden om, slik Kristus uttrykker det: "om rettferdighet, fordi jeg går til Faderen". Fordi jeg går til Faderen - jeg går som yppersteprest med mine offer av lydighet, bønner og blod til Faderen. Det er den rettferdighet som gjelder for ham. "En spesiell rettferdighet, som ikke består i noe hos oss. Ikke så mye som en tanke. Bare ene og alene i at Kristus gikk til Faderen" (Luther).

Guds rettferdighet stilles her opp som motsetning til menneskenes rettferdighet. Det samme ser vi i Rom 10: 3 hvor Paulus sier at jødene søkte å grunnlegge sin egen rettferdighet, som bestod av deres egne gjerninger. Da må den Guds rettferdighet som han i samme verset stiller opp mot denne, også bestå av gjerninger, dvs. i Guds Sønns lydighet da han i vårt sted oppfylte loven. Det er også det som står i 10: 4. Og i 2Kor 5: 21 sies det at Kristus ble gjort til synd for oss, "for at vi i ham skal bli

rettferdige for Gud". Her ser vi også motsetningene: "Han som ikke visste av synd" ble en synder for oss alle - gjennom vår synd som ble tilregnet ham. Og da må også vi bli rettferdige gjennom hans oppfyllelse av loven - som tilregnes oss (konf. Rom 10: 4). Denne hans rettferdighet kalles også i den sammenheng for "Guds rettferdighet" (10: 3).

Konklusjon: Skal fortolkningen av uttrykket "Guds rettferdighet" både dekke grunnspråkets betydning, og samtidig den sammenheng det har her i teksten, så finnes det bare én eneste: det må bety den rettferdighet, eller oppfyllelse av loven, som Herren Kristus fullbyrdet for oss både gjennom hans gjerninger og hans lidelse. Enhver annen fortolkning fører bare til å formørke teksten. I tillegg finner vi de mange bibelstedene som viser at denne Guds rettferdighet, Kristi gjerning og lidelse, er det eneste som frelser en synder som overfor loven står skyldig og fordømt. Det er på denne Guds rettferdighet den troendes øye alltid må festes. På denne rettferdighet må han hvile gjennom livet. På den må han hvile i dødens stund. Og i denne rettferdighets drakt må han stå innfor dommen, om han ikke med all sin fromhet skal bli kastet i det ytterste mørke (Mat 22: 11-13, Åp 19: 8, 7: 14).

Denne rettferdigheten skiller seg klart ut fra enhver annen rettferdighet som finnes noe sted eller til noen tid. Den er noe helt annet enn både menneskers og englers rettferdighet, fordi denne har et helt annet opphav enn mennesker og engler. Den er selve "Guds rettferdighet". Den rettferdigheten er ikke av skapte vesener, men av Skaperen selv. "Jeg, Herren, skaper dette", sier Herren selv uttrykkelig om den rettferdighet som fører til frelse (Jes 45: 8). Den er en guddommelig og helt fullkommen rettferdighet, fordi den er et verk av Jehova selv, et verk av Gud for hele vår verden. Faderen har virket den gjennom Sønnen, på samme måte som han ved Sønnen skapte verden. Apostelen Peter sier i 2Pet 1: 1: "... dem som har fått den samme dyrebare tro som vi ved vår Gud og frelser Jesu Kristi rettferdighet". Den rettferdighet som vår dyrebare tro hviler på, kalles altså her for "vår Gud og frelser Jesu Kristi rettferdighet".

Det var i "sitt kjøds dager" Guds Sønn "kjøpte" denne rettferdighet til oss. Før han kom til denne verden var han ikke bare et medlem eller en borger av Guds rike - han var dets hode. Han virket "i Guds skikkelse". Han var altså verdens skaper, og den som regjerte over verden, - men kom til jord i "en tjeners skikkelse" (Fil 2: 6-7). Hans fullkomne hellighet, før han kom til jord, kunne ikke kalles "lydighet". Det var riktignok å si at loven da stemte overens med ham, enn at han stemte overens med loven. Hans guddommelige hellighet beviste han ved å innstifte loven, ikke ved å lyde loven.

Men da han kom i en tjeners skikkelse, stilte han seg selv under den loven han hadde stiftet for oss. Det var en ny situasjon han nå gikk inn i, som Guds Sønn, hvor han skulle "lære lydighet" (Heb 5: 8). Hans rettferdighet, eller lydighet, var dermed en lydighet utvist av den mest ærefulle person som noen gang kunne stilles under loven: selve den store Herren som er "Gud over alle ting, velsignet i evighet". Det var en rettferdighet av Immanuel, "Gud med oss". Og denne lydighet av Guds Sønn i vår natur, har forherliget og tilfredsstilt loven på en langt mer fullkommen måte enn noe som helst skapt

vesen kunne gjøre det. Ja, han gjorde også langt større ære på loven enn hele verdens overtredelser hadde vanæret den.

Når andre adlyder loven, så oppnår de selv ære gjennom dette. Når Guds Sønn levde etter loven, var det derimot loven som ble æret. Men det som ikke minst gir Kristi lydighet denne aller største betydning, er at det skjedde etter den evige Faders vilje og plan. Han var utvalgt og salvet av Faderen til dette embete. Herren var sendt av Herren. Vi kan lese tankevekkende ord om akkurat dette hos profeten Sakarias, kap. 2: 13-15: "Dere skal kjenne at Herren, hærskares Gud, har sendt meg. Fryd deg høylig og gled deg, du Sions datter! For se, jeg kommer og vil bo hos deg, sier Herren ... og du skal kjenne at Herren, hærskares Gud, har sendt meg til deg". Konf. Jes 61: 1, Luk 4: 18-21. Vi leser mange steder i GT, hvordan Faderen taler om at han skal sende Sønnen, om hvordan han skal innsettes på det hellige berg, Sion, osv. I tillegg ser vi jo hvordan slike ord stadig går ut av Kristi munn: "Faderen", "min Fars vilje", "hans vilje som har sendt meg", "Derfor elsker Faderen meg, fordi jeg setter mitt liv til ... Dette bud fikk jeg av min Far".

Han lot oss forstå at alt det han gjorde, det gjorde han i lydighet til Faderens vilje. Husk da på at den største og herligste Guds gjerning som noen tanke kan fatte, det at Guds Sønn ble menneske, hadde bare ett eneste mål: at loven gjennom hans liv og lidelse skulle fullbyrdes for oss, for at syndere skulle kunne frelses, og lovens ubrytelige suverenitet og ære samtidig opprettholdes. Da kan vi vel aldri gjøre oss for høye tanker om den betydning denne Kristi lydighet må ha i Faderens øyne. Guds rettferdighet har altså en opphavsmann som gjør at den skiller seg totalt fra all annen rettferdighet. Men ved sin egenart, sin natur, utstrekning, varighet, og dens virkninger, skiller den seg også vidt fra all annen rettferdighet.

Når det gjelder dens art og natur, består denne rettferdigheten av to ting: oppfyllelsen av alle lovens bud, og utsoningen av all den straff loven idømmer syndere. Summen av disse to forhold utgjør en tilstand intet skapt vesen har mulighet for å gjennomleve. Oppfyllelsen av budene er alt det som kunne kreves av jordiske skapninger i deres første syndfrie tilstand. Slik var englenes og de første menneskenes forhold. Men for "det andre mennesket som er av himmelen" (1Kor 15: 47), var situasjonen en ganske annen. Kristus var født under loven, men denne loven var overtrådt. Det gjorde at han også var under lovens dom og forbannelse. Det ser vi ikke bare av Skriftens ord om at han var "født under loven". Men Apostelen sier også uttrykkelig at "han ble en forbannelse for oss" (Gal 3: 13). Etter lovens rettferdighetskrav måtte han ikke bare oppfylle lovens bud, men også lide dens straff. En jordisk skapning må lyde lovens bud, eller også lide dens straff, men kan ikke gjøre begge deler. Om en jordisk skapning bryter Guds lov, kan han bli straffet med evig fortapelse bort fra Guds åsyn. Han er under Guds hellige vrede. Men i erkjennelsen av det bare avskyr og hater han den Gud som lar sin vrede ramme ham. Nå er han ikke åpen hverken for kjærlighet, anger eller lydighet.

Men Kristus er den som både led straffen som Gud sendte, og samtidig kunne lyde budet om å elske Gud. Dette skjedde under hele hans vandring på jorden, og understrekes av de kjente ordene han

ropte ut på korset: "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?" Det profetiske ordet: "Sverd! Våkn opp mot min hyrde, mot den mann som er min neste!" (Sak 13: 7), gikk nå i oppfyllelse - (konf. Mat 26: 31). Den guddommelige rettferdighetens sverd gjennomboret hans sjel. Han led alt det Salme 22 antyder. Likevel utbryter han: "Min Gud, Min Gud". Mens han led under hele tyngden av sin Fars hellige vrede, over alle de synder han hadde tatt på seg, var hans hjerte likevel fylt av all den kjærlighet og tillit til Herren som denne salmen uttrykker. Hans rettferdighet, hans oppfyllelse av loven, var dermed en fullbyrdelse på to måter. Noe som aldri ville kunne skje hos noen annen jordisk skapning, enn ved ham.

Gjennom vår Herre Kristi lidelse var all den straff som den guddommelige rettferdighet krevde av syndere, fullkomment utsonet. Dette vil aldri kunne sies om en soning som noen jordisk skapning har fullført. Det menneske som er dømt til evig straff, kan aldri si det vår velsignede Herre ropte ut på korset: "Det er fullbrakt!" Bare han kunne ta bort synden ved sitt offer. Bare han alene kunne gjennom det han led, fullkomment tilfredsstillte Guds rettferdighet (dvs. Guds rettferdige håndhevelse av loven). Derfor har Faderen "oppreist ham, idet han løste dødens veer", som et tegn på at nå var alt fullbragt.

En vanlig jordisk skapning, derimot, ville måtte lide i all evighet, for å sone lovens rettferdighets straff for synd mot den evige Gud. Synd imot Gud er et uendelig onde, og medfører en uendelig straff, som ikke vil kunne utsones innenfor en begrenset tid, av skapninger som ikke er i stand til å lide straff i noen uendelig grad. Men når han som er uendelig, også er den som har lidd og har vært lydig, så gjelder dette innfor Gud som de jordiske skapningenes evige lydighet og evige lidelse. Og grunnen til denne forskjellen ligger, som tidligere sagt, i den uendelige betydning den personen hadde som sonet lidelsen i vårt sted.

Men om vår stedfortreder bare hadde sonet vår straff, men ikke på våre vegne oppfylt lovens hellige bud, så hadde vi nok vært fridd fra vår dødsdom, men hadde ikke kunnet motta lønnen for oppfyllelsen av loven: det evige livet. Derfor har Herren Kristus også gjennom sitt lydighets liv og gjerninger, til fullkommenhet oppfylt alle lovens bud for oss. Han har fullkomment elsket Gud, sin himmelske Far, av hele sitt hjerte og av all sin makt. Han har elsket sin neste som seg selv, elsket sine uvenner, og velsignet dem som forbannet ham. Ja, på den måten viste han hvert bud i loven den største respekt og ære.

Alt dette har han gjort for oss, slik apostelen sier det: "født under loven, for at han skulle kjøpe dem fri som var under loven". Dette var Guds rådsslutning: "For likesom de mange kom til å stå som syndere ved det ene menneskes ulydighet, så skal også de mange stå som rettferdige ved den enes lydighet". Derfor har Kristus ved sin lydighet, både i sitt livs gjerninger og ved korsets lidelse, "fullført all rettferdighet". Denne rettferdigheten av vår Gud og Frelser, er dermed uendelig ærefull. Først er den selve lovgiverens rettferdighet. For det andre, slik vi nå har sett, er den både i sin art og sin

natur, uendelig større enn noen annen rettferdighet, enten den nå var blitt til gjennom menneskers eller englers størst tenkelige fullkommenhet.

Denne rettferdigheten skiller seg fra all annen rettferdighet, også når det gjelder dens omfang. "En mann kan ikke utløse en bror, han kan ikke gi Gud løsepenger for ham". Hvert enkelt menneske skylder Gud en total lovydighet. Og har han brutt Guds lov, så er det bare sin egen rettmessige straff han kan sone. Men Gud forlikte verden med seg selv i Kristus. Lovgiveren gikk selv inn under loven for å oppfylle dens bud i vårt sted. Da ble det en rettferdighet som han selv slett ikke hadde behov for, men som var helt og holdent for oss. Og når den i tillegg hadde den uendelige verdien, så kan den skjule og oppveie hvert menneskes grueligste synder, slik Skriften så herlig utlegger.

Herren selv sier: "Om deres synder er som purpur, skal de bli hvite som snø, om de er røde som skarlaget, skal de bli som den hvite ull". I denne nåde strekker Guds rettferdighet seg til hver eneste synder på jorden, hvor ille han enn har levd, hvor syndig, hyklersk og fordømt du enn måtte kjenne deg. Denne din tilstand bevirker ikke at Kristi rettferdighet ikke skulle strekke til også for deg. Også du er likevel en av dem Gud har forbarmet seg over, en av dem Gud har gitt sin enbårne Sønn til, med alt det han har fortjent.

Det er rett og slett utelukket at du ikke skulle bli frelst gjennom Kristi rettferdighet, hvis du kommer gjennom Ham til Gud, for å bli hans barn. Det er ikke mulig at du skulle ha kommet så langt bort, eller være sunket så dypt, at ikke Kristi rettferdighet mer enn oppveier all din urettferdighet og synd. Den strekker seg til alt som har navn av menneske. Det var jo derfor han ble menneske, for at han, som den andre Adam, kunne bestå prøven på alle menneskers vegne.

Det er bare ved å komme bort fra nådens rike,

at et menneske kan gå fortapt -!

Men Guds rettferdighet skiller seg fra all annen også gjennom dens varighet. Adam og englenes rettferdighet stod bare ved makt så lenge de holdt fast ved alt det som stod skrevet i lovens bok. De var forpliktet på loven hvert øyeblikk av deres liv. I det øyeblikk de hadde overtrådt loven, var det slutt på deres rettferdighet. Men Guds rettferdighet gjennom Sønnens lydighet er en "evig rettferdighet" (Dan 9: 24). Så sier Herren: "Løft deres øyne til himmelen, og se på jorden her nede! For himmelen skal forsvinne som røk, og jorden skal eldes som et klede. De som bor på den, skal dø som mygg. Men min frelse skal vare til evig tid, og min rettferdighet skal ikke brytes. - min rettferdighet skal vare til evig tid" (Jes 51: 6, 8). "Kristus har med sitt eget blod gått inn i helligdommen én gang for alle, og fant en evig forløsning" (Heb 9: 12).

Og dette gjør at den som i troen lever på Kristi rettferdighet, han har innfor Gud en konstant og urokkelig rettferdighet, hvor mye vår egen fromhet enn måtte svinge. For denne "evige rettferdighets" skyld er ikke bare våre tidligere synder for alltid utslettet. Heller ikke de som ennå bor

i vårt kjød, og fremdeles kan komme til å bryte ut, skal kunne føre oss under fordømmelse. For vi skal få leve under en evig nåde. Johannes sier jo: "hvis noen synder, har vi en talsmann hos Faderen, Jesus Kristus, Den Rettferdige". Det apostelen vil si, er at da er han rettferdig i vårt sted. Dette er alle de helliges eneste trøst og frelsesgrunn. Luther sier det slik: "Da det i vårt kjød finnes en evig synd, var det nødvendig at vi i Kristus skulle ha en evig rettferdighet". Lovet være Gud til evig tid!

Sluttelig kan vi si at denne rettferdigheten også er skilt fra all annen rettferdighet gjennom det den virker. Kristi rettferdighet er ikke bare grunnlaget for alle synderes forlikelse med Gud, for rettferdiggjørelsen ved troen, og for de troendes urokkelige nådestand, slik vi nettopp har talt om. Men også for mye annet for tid og evighet, langt ut over det vi kan tenke, som gis oss av bare nåde. Kristi rettferdighet var kjøpesummen, når vår Herre og Konge kjøpte våre "nye himler og vår nye jord, hvor rettferdighet bor". Den var kjøpesummen for "det riket som er beredt fra verdens grunnvoll ble lagt" for dem som i Herrens dom blir stilt på dommerens høyre side. Det er et rike med en herlighet lik ham som kjøpte det til oss med sitt blod. Adam ble skapt til et paradys. Men det var på jorden. Det var forgjengelig. Det kunne besmittes med synden. Det paradys som vi gjenfødtes til ved Kristi oppstandelse fra de døde, det er åpnet for oss ved Guds rettferdighet. Og det er "en arv som er uforgjengelig og uflekket og uvisnelig, og som er gjemt for dere i himlene".

Kristi rettferdighet er den store løsesummen. Syndere som fortjente helvede, er gjennom den befridd fra helvedes avgrunn, og gjeninnsatt i det barneforholdet hos Gud som menneskene fra begynnelsen var skapt til. Og med dette barneforholdet følger all Guds nåde og velsignelse, Den Hellige Ånds gave i våre hjerter, og de hellige englenes tjeneste og vennskap. I begynnelsen var englene høyere enn mennesket. Men denne rettferdighet har opphøyet mennesket over englene. Englene er "tjenende ånder, som sendes ut til tjeneste for deres skyld som skal arve frelse". Guds gjenløste sjeler står nærmest tronen. Englene står rundt omkring dem (Åp 5: 10-11). Og Kristi rettferdighet er det "rene og skinnende fine lin", som bruden, Lammets hustru, er ikledd. "For det fine lin er de helliges rettferdige gjerninger".

Enkelte er av den mening at Kristi rettferdighet bare er gjenopprettelsen av det som ble tapt ved syndefallet. Det er langt fra sannheten. Skriften vitner tvertimot at det ikke finnes noen som helst likhet mellom det som ble tapt ved den første Adam, og det vi fikk ved den andre Adam, Kristus. Paulus sier uttrykkelig at vi gjennom Kristus har fått "meget mer" - et uttrykk han til og med gjentar (Rom 5: 15-17). Den rettferdighet Adam eide fra skapelsen av, gikk tapt for ham og hans etterkommere ved hans ulydighet. Alle arvet hans falne, syndige natur. Gjennom den andre Adams lydighet er denne første syndens skyld tatt bort, og forlatelse tilveiebrakt for alle Guds barns synder. Men i stedet for disse synder har vi ved den andre Adam også fått en rettferdighet som er uendelig herligere enn Adams var før fallet.

Ved skapelsen ble menneskene gitt en salig tilstand som de i uskyld skulle få leve sitt liv i, i denne verden. Da synden og døden kom inn i verden ble denne salige tilstanden tapt. Men gjennom den evige rettferdighets-gaven er himmelens herlighet gitt oss. "Men med nådegaven er det ikke som

med fallet. For er de mange døde på grunn av den enes fall, så er meget mer Guds nåde og nådens gave i det ene mennesket Jesus Kristus, blitt overmåte rik for de mange. For om døden kom til å herske ved den ene, fordi denne ene falt, hvor meget mer skal da de som mottar nådens og rettferdighets-gavens overstrømmende rikdom, leve og herske ved den ene, Jesus Kristus".

Som loven* og profetene vitner om. Som under kap. 1: 2 minner apostelen her om at han ikke forkynner noe nytt, men bare det samme som Gud hadde forkynt fra verdens begynnelse. Nå først er riktignok Guds rettferdighet i videste forstand "åpenbart". Men det er den loven og profetene "vitner om". Å, for en veldig styrke dette er for vår tro! Helt fra verden ble til, har Gud gjennom utallige bilder og forutsigelser åpenbart hvordan vi skulle frelses gjennom Kristus. Guds rettferdighet er allerede lovet oss i det løftet Gud gav om "kvinnens ætt som skulle knuse slangens hode". Senere sier Moses uttrykkelig at fordi Abraham trodde løftet om at gjennom hans ætt skulle alle jordens folk velsignes (frelsen i Kristus), så ble det regnet ham til rettferdighet. Og hele seremonialloven med sine påbud om offer for syndene, om hvordan syndene ble overført til offerdyrene, om yppersteprestens embete, forsoningsfestene og renselsene m. m. - alt sammen var vitnesbyrd om Kristi offer, Kristi lydighet og død for syndere (Heb 9: 9, 10: 1-7).

[* Her betyr "loven" de fem Mosebøkene, overensstemmende med den vanlige inndelingen av Det gamle testamentes skrifter. Konf. Luk 24, 44.]

Steintavlene med loven ble oppbevart i paktens ark. Det var et tegn på at loven en gang skulle fullbyrdes av ham som denne arken var et forbilde på, han som sa: "Se, jeg kommer for å gjøre din (Guds) vilje" (Heb 10: 7). På mange liknende måter vitner allerede loven om den Guds rettferdighet vi skulle få gjennom Kristus. Men hos profetene finner vi helt klare uttalelser om dette. Først sier Jesaja i kap. 53 at Herren lot den skyld som lå på oss, ramme ham (v. 6). Like nedenfor sier han (v. 11): "Ved at de kjenner ham, skal den rettferdige, min tjener, rettferdiggjøre de mange, og deres misgjerninger skal han bære". Her tales det jo uttrykkelig om en rettferdiggjørelse som bare skjer ved at han bærer deres misgjerninger, og at de kjenner ham. Dvs. at denne rettferdighet får vi ved troen. I Jes 56: 1 sier Herren: "Akt på det som er rett, og gjør rettferdighet! For min frelse kommer snart, og snart skal min rettferdighet åpenbares". Budskapet i dette verset er nøyaktig det samme som hos døperen Johannes: "Guds rike er kommet nær. Omvend dere og tro på evangeliet!" Like herlig taler Herren om dette i Jer 23: 5-6: "Se, dager kommer, sier Herren, da jeg vil la det stå fram for David en rettferdig spire. Han skal regjere som konge og gå fram med visdom og gjøre rett og rettferdighet i landet. - Dette er det navn som han skal kalles med: Herren, vår rettferdighet".

Herrens engel talte like uttrykkelig til Daniel da han ba. Engelen sa at det skal "salves en Aller-Helligste". Og hva denne Aller-Helligste skal utrette, det sier han slik: "til å innelukke frafallet og til å forsegle synder og til å dekke over misgjerning og til å føre fram en evig rettferdighet" (Dan 9: 24-26). Og i Mal 4: 2 leser vi: "Men for dere som frykter mitt navn, skal rettferdighetens sol gå opp med legedom under sine vinger". Og selve måten vår rettferdiggjørelse skal skje på, skildres i Det nye

testamente med at vi avkles urene, og påkles rene klær: "rent og skinnende fint lin", "bryllupsklær", "den beste kledningen" (Åp 19: 8, 7: 14, 3: 18, Mat 22: 11, Luk 15: 22).

Slik ser vi måten rettfærdiggjørelsen skulle skje på er framstilt billedlig likt i GT og NT. Når Herren i Sak 3: 4 hadde sagt til dem som stod foran Josva: "Ta de skitne klærne av ham!", så forklarer han dette til Josva slik: "Se, jeg tar din misgjerning bort fra deg og klær deg i høytidsklær". Og Jesaja synger om de samme nye klær: "Jeg vil glede meg i Herren, min sjel skal fryde seg i min Gud. For han har kledd meg i frelsens drakt, i rettfærdighetens kappe har han svøpt meg - lik brudgommen, som setter på seg en lue prektig som prestens, og lik bruden, som pryder seg med sine smykker" (Jes 61: 10). Slik vitner loven og profetene om Guds rettfærdighet. Frelsens vei har vært nøyaktig den samme helt fra verden ble skapt (Heb 11: 4). Å, for en veldig styrke dette er for vår tro!

Paulus sier at nå er Guds rettfærdighet blitt åpenbart, dvs. blitt framstilt gjennom klar og konkret forkynnelse. Riktignok var den allerede blitt åpenbart gjennom skyggebilder i loven, og i profetenes skrifter, men da mere dunkelt. Gjennom evangeliet skulle derimot Guds rettfærdighet framstilles i all sin herlighet, spesielt etter Kristi død og oppstandelse, da Ånden ble utgydt over apostlene fra Det høye. Da skulle Ånden overbevise verden om den rettfærdighet vi fikk ved at Kristus gikk til Faderen (Joh 16: 10). Dette var et så vesentlig emne i apostlenes forkynnelse, at deres embete rett og slett ble kalt "rettfærdighetens tjeneste" (2Kor 3: 9). For selv om de ikke alltid brukte uttrykket "rettfærdighet", så var alltid Kristi stedfortredende liv, død og oppstandelse, hovedemnet i all deres forkynnelse (1Kor 2: 2).

Uten loven. Paulus vil her si: Det er gjennom loven dere stadig søker å oppnå deres rettfærdighet. Men den kan på ingen måte hjelpe dere i dette. Den kan ikke engang bidra til at dere får åpenbart hva den rette rettfærdigheten er. Den er nemlig "Guds rettfærdighet", og er totalt uavhengig av noen som helst lydighet overfor loven, stor eller liten, fra vår side. Og ettersom Guds rettfærdighet er en fullkommen oppfyllelse av alt det loven krever, så kommer det selvsagt ikke på tale å "plusse på" noen lydighet fra vår side. Vår himmelske Far var ikke tilfreds med noe mindre enn sin enbårne Sønn's fullkomne rettfærdighet. Da er det lett å forstå at han ikke aksepterer noe bidrag, noen tilføyelse fra vår side.

Paulus har sterke uttalelser om dette: "Er rettfærdighet å få ved loven, da er altså Kristus død forgjeves" (Gal 2: 21). "Uten loven" betyr altså at det var utelukket at menneskene kunne bidra noe til Guds rettfærdighet. Ikke engang de troendes nye lydighet skal kunne bidra i dette, for den vil alltid være ufullkommen. "Kristi rettfærdighet måtte ikke bare skjule all vår synd, men også våre beste gjerninger" (Luther). Det er ikke nødvendig å diskutere om apostelen her sikter til den moralske eller den seremoniale loven. Det han har sagt, gjelder all Guds lov, all menneskenes lovlydighet. For her stiller han egentlig alle menneskenes gjerninger, og Guds rettfærdighet, opp mot hverandre. Kristus har "fullført all rettfærdighet" (Mat 3: 15). Menneskets, lovbrøterens, delaktighet var helt og holdent

utelukket, når det gjaldt det store og høye oppdrag som Sønnen ble innvidd og sendt til:
menneskenes rettferdiggjørelse.